

AmCham Moldova
fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova"
nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, MD-2005, Chișinău, Moldova
Tel.: +373 22 211 781, Fax: +373 22 211 782
info@amcham.md, www.amcham.md

În atenția Dlui Oleg EFRIM
Ministrul Justiției al Republicii Moldova

Copie: Dnei Raisa APOLSCHII
Președinte al Comisiei Parlamentare "Comisia juridică, numiri și imunități"

Copie: Dlui Valeriu LAZĂR
Viceprim-ministru,
Ministrul Economiei al Republicii Moldova

Nr. 36 din 04 iunie 2014

Ref: Recomandări AmCham la proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (elaborat în vederea executării acțiunii 2, domeniul specific de intervenție 3.3.1 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 sin 16.02.2012)

Stimate Dle Ministru,

Din numele Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare „AmCham Moldova”) venim să Vă asigurăm de înaltele noastre considerațiuni.

Prin această scrisoare intenționăm să aducem contribuția noastră la revizuirea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative [(1) Legea nr. 1216-XII din 03.12.1992; (2) Codul de procedură civilă nr. 225-XV din 30.05.2003, (3) Codul de executare nr. 443 din 24.12.2004, (4) Legea nr. 87 din 21.04.2011; (5) Legea nr. 149 din 29.05.2012].

Ca urmare a anunțului plasat de Ministerul Justiției pe pagina particip.gov.md¹, Vă prezentăm Avizul nostru la proiectul de lege vizat, în Anexa 1 la această scrisoare.

Dorim să Vă atragem atenția că pe lângă comentariile și sugestiile expuse de către AmCham Moldova asupra modificărilor propuse de autorii proiectului de lege vizat, am înaintat o serie de recomandări complementare, menite să îmbunătățească legislația din domeniu.

Vă mulțumim pentru colaborare și ne exprimăm disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și recomandărilor adresate, în cadrul unei întâlniri.

Cu deosebită considerațiune,

Mila Malairău

Director Executiv
AP „Camera de Comerț Americană din Moldova”

¹ <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=1530>

Nr.	Denumirea articolelor ce se propun spre analiză	Comentarii și recomandări
Articolul II Modificări la Codul de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003		
1	Articolul 167, alin.(1), lit. a)	Se sugerează reformularea alin.(1), litera a) după cum urmează: <i>„a) copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate prin ștampila persoanei juridice, sau de către avocat în situația în care persoana fizică sau juridică este asistată de un avocat, sau copii legalizate de notar în cazul persoanelor fizice care nu sunt asistate de un avocat, într-un număr egal cu numărul de pîrîți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanță. Dacă înscrisurile sînt făcute într-o limbă străină, instanța poate dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;”.</i> Argumentare: Considerăm oportună specificarea modului de certificare, întrucît practica de lucru denotă faptul că judecători interpretează diferit sintagma „certificate în modul stabilit” și insistă asupra legalizării probelor anexate la cererea de chemare în judecată de către notar atît în cazul persoanelor fizice, cît și în situația persoanelor juridice.
2	Articolul 167, alin.(1), lit. a¹)	Se propune reformularea alin.(1), litera a¹) după cum urmează: <i>„Copia actului de identitate a reclamantului, persoană fizică sau a extrasului din Registrul de Stat a persoanei juridice certificat corespunzător;”.</i> Argumentare: Conform Notei Informative a Proiectului de Lege respectiv, actul de constituire a persoanelor juridice are drept scop clarificarea unor date de identificare ale reclamantului. Actul respectiv este unul voluminos și inutil la faza de primire a cererii de chemare în judecată, putînd fi substituit cu Extrasul din Registrul de Stat.
3	Articolul 346, alin.(1)	Considerăm că procedura prealabilă nu trebuie să fie impusă, din considerentul că ordonanța judecătorească se emite doar în cazurile indicate în art. 345 din Codul de procedură civilă (în continuare „CPC”). De asemenea, primind ordonanța judecătorească, potrivit art. 352, alin.(2) din CPC, debitorul poate înainta obiecțiile sale motivate. Eliberarea ordonanței creditorului are loc doar după expirarea termenului de depunere a obiecțiilor motivate de către debitor. Procedura prealabilă se impune doar dacă părțile au convenit prin contract sau dacă legea prevede acest lucru.
4	Articolul 374	Se recomandă introducerea unui nou articol 374¹, cu următorul cuprins: <i>„Articolul 374¹. Încetarea procedurii de apel</i> <i>(1) După punerea apelului pe rol procedura în apel va înceta din oficiu sau la cerere, dacă instanța de apel va constata că:</i> <i>a) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen;</i>

		<i>b) cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel;</i> <i>c) în virtutea legii, hotărîrea nu poate fi atacată în apel.</i> <i>(2) Încheierea judecătorească privind încetarea procedurii în apel poate fi atacată cu recurs.”.</i> În opinia noastră, fuziunea proceselor de retragere a apelului și a celui de încetare a procedurii de apel contravine cu principiul unitar al articolelor (art. 32, alin. 1, Legea Nr. 780 din 27.12.2001).
5	Articolul 389, alin.(1)	Considerăm că nu este binevenită reformularea propusă, deoarece va stimula apariția cazurilor de corupție. Lipsa unui procedeu transparent de clasificare a cazurilor în conformitate cu criterii bine definite, este de natură de a contribui la predispoziții pentru mită.
6	Articolul 425	Se sugerează expunerea art. 425 în următoarea redacție: <i>„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțare pentru participanții prezenți la pronunțare și de 15 zile de la comunicare pentru participanții care au lipsit la pronunțare.”.</i> Argumentare: Considerăm binevenită stipularea expresă a termenului de declarare a recursului împotriva încheierii atât pentru cei prezenți la pronunțare, cât și pentru participanții care au lipsit la pronunțare.
7	Articolul 427	Se recomandă reglementarea instituției restituirii recursului într-un articol separat, întrucât aceasta nu presupune soluționarea fondului recursului și necesită emiterea unei încheieri.
8	Articolul 449	Se propune completarea art. 449 după cum urmează: <i>„f) a fost aplicat un act normativ declarat neconstituțional de Curtea Constituțională după ce hotărîrea instanței a devenit irevocabilă;”.</i> Argumentare: Necesitatea adoptării completărilor date rezultă din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 16 din 25.06.2013.
9	Articolul 450	Se propune completarea art. 450 după cum urmează: <i>„g) în termen de 3 luni de la data publicării hotărîrii Curții Constituționale – în cazul prevăzut de art. 449 lit. f)”.</i> A se vedea argumentele de la p. 8.
10	Articolul 452, alin. (1¹)	În circumstanțele în care art. 449, din CPC reglementează expres temeiurile declarării revizuirii, considerăm inacceptabilă examinarea cererilor de revizuire în lipsa părților în cadrul curților de apel, sau în lipsa înștiințării părților privind depunerea cererii de revizuire în cazul în care cererea de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție (în continuare „CSJ”).

		În cazul în care cererile de apel se examinează în prezența tuturor părților, ultimii avînd posibilitatea de a se expune asupra probelor și circumstanțelor prezentate de oponenți, considerăm că ar fi echitabil ca și în cazul revizuirii în cadrul curților de apel, părțile să fie înștiințate și să aibă dreptul de a se expune asupra noilor probe prezentate la revizuire. Din considerentul că cererile de recurs în cadrul CSJ se examinează în lipsa părților, iar intimatul este înștiințat cu cererea de recurs cît și are dreptul de a întocmi și prezenta o referință, atunci revizuirea urmează a fi examinată în lipsa părților dar cu dreptul de a prezenta o referință. Adițional, prevederea propusă de autorul proiectului de lege dat, ar indica clar asupra unei neconcordanțe între acestea și prevederile art. 5, alin. (1), CPC.
Adițional, propunem următoarele amendamente la Codul de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003		
11	Articolul 39, alin. (11¹)	Se propune introducerea unui alineat nou, după cum urmează: <i>„(11¹) Acțiunea de încasare a datoriei, depozitare a gajului/ipotecii sau revendicare a bunurilor transmise în leasing, poate fi înaintată și în instanța de la sediul reclamantului.”.</i> Argumentare: Considerăm binevenită și cu impact de reglementare pozitiv introducerea competenței alternative, la alegerea reclamantului, în cazul acestor litigii, pentru că (i) norma propusă reduce cheltuielile de judecată, or reclamantul nu va trebuie să se deplaseze la instanța de la locul pîrîtului, (ii) norma este echitabilă, or aceste acțiuni se datorează neexecutării obligațiilor din partea pîrîților, care vor suporta consecințele, și (iii) într-o variantă similară, norma a existat pînă la declararea neconstituțională a Legii nr.163 din 22.07.2011 prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 3 din 09.02.2012, însă hotărîrea numită nu menționează în mod expres neconstituționalitatea acestei norme, care în esență este constituțională.
Articolul III		
Modificări la Codul de executare, Legea nr. 443, din 24.12.2004		
12	Articolul 11	a. Ținînd cont de faptul că Serviciul Fiscal de Stat dispune de un spectru larg de instrumente privind asigurarea stingerii obligațiilor fiscale (art. 194, Codul Fiscal), optăm pentru anularea propunerilor de modificare a lit. m) în cadrul art. 11, Codul de executare (în continuare „CE”). b. Se recomandă enumerarea expresă a documentelor executorii emise de către Serviciul Vamal.
13	Articolul 22, alin. (1)	Autorul proiectului de lege nu a raționalizat în cadrul notei informative necesitatea unei astfel de prevederi. Considerăm că introducerea prevederilor respective este de natură să cauzeze o povară financiară adițională asupra debitorului, cît și asupra instituțiilor obligate să prezinte informația în cauză. Urmează de luat în considerație faptul, că executorii judecătorești, în cadrul exercitării atribuțiilor sale, sînt remunerați cu onorarii, care deseori ating sume considerabile. Totodată, povara evidenței actelor judecătorești și asigurării conlucrării se pune în seama instituțiilor financiare, dar nu a Uniunii Executorilor Judecătorești fapt, care în viziunea noastră, denaturează esența instituțiilor financiare.

		Astfel, instituțiile financiare urmează să suporte cheltuieli considerabile (atît pe plan financiar, cît și pe planul resurselor umane, necesare a fi antrenate în aceste activități) întru asigurarea accesului executorilor judecătorești la informația din registrele sale privind evidența actelor executorilor judecătorești, fără a obține o recompensă pentru aceste eforturi. Și asta în situația în care Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești ar putea să implementeze de sine stătător un registru unic de acte ale executorilor judecătorești, în cadrul cărora aceștia ar putea să cunoască situația vis-a-vis de un debitor sau altul, dacă mai sînt careva proceduri de executare silită intentate față de acesta, sau dacă procedura de executare silită în baza unui document executoriu a fost deja inițiată de alt executor judecătorec. Suplimentar, formularea dată este abuzivă reieșind și din următoarele aspecte: a) dreptul executorului judecătorec de a solicita rulajele pe conturile bancare ale debitorului este prevăzut în art. 22, alin. (1), lit. s) din Codul de executare; b) verificarea modului de înregistrare a documentelor în registrele băncii ține de competența exclusivă a Băncii Naționale a Moldovei. Executorii judecătorești nu pot fi desemnați în calitate de persoane abilitate cu dreptul de a verifica activitatea instituțiilor financiare, chiar și doar în ceea ce ține de unele activități.
14	Articolul 24	Se recomandă expunerea art. 24, în următoarea redacție: <i>„Articolul 24. Calcularea dobînzilor, penalităților și altor sume rezultate din întîrzierea executării</i> <i>(1) La cererea creditorului, executorul judecătorec este în drept să calculeze și să încaseze dobînzile, penalitățile și alte sume rezultate din întîrzierea executării, în funcție de rata inflației și în conformitate cu art.619 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întîrzierea executării poate fi depusă, în interiorul termenului de prescripție al documentului executoriu, doar executorului judecătorec ce deține documentul executoriu care stabilește obligația principală, și poate acoperi întreaga perioadă de întîrziere pînă la executarea obligației principale. Sumele menționate se calculează de la data la care hotărîrea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă (scadentă) și pînă la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă și durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.</i> <i>(2) Încheierea executorului judecătorec în condițiile alin. (1) este document executoriu și poate fi contestată în termen de 10 zile din momentul comunicării. Încheierea respectivă este executorie doar după devenirea sa definitivă, dacă debitorul nu consimte expres asupra executării ei imediate. Competent pentru executarea acestei încheieri este executorul judecătorec care execută documentul executoriu ce stabilește obligația principală.</i> <i>(3) Sub incidența prezentului articol nu se află documentele executorii prin care s-a dispus aplicarea de sancțiuni contravenționale sau de pedepse penale.”.</i> Argumentare: Potrivit redactării propuse de autorul proiectului de lege, dobînda rezultată din întîrzierea executării se calculează în conformitate cu art. 619 Cod Civil de la data la care hotărîrea judecătorească a devenit definitivă și pînă la data plății efective a obligației cuprinse în hotărîre. Dobînda de întîrziere se calculează pe un termen maxim de 3 ani, care este un termen în care persoana îndreptățită poate solicita executarea silită a dreptului său recunoscut prin lege.

		Potrivit art. 586 alin. (4) Cod Civil: <i>“Cu sumele plătite de debitor, în cazul în care sînt insuficiente pentru acoperirea integrală a datoriei scadente, se acoperă în primul rînd cheltuielile de judecată, pe urmă dobînzile și alte obligații de plată și, la urmă, obligația principală (capitalul).”</i> Reiterăm, că art. 24 CE indică expres asupra dreptului de a solicita calcularea dobînzii din momentul în care debitorul este în intîrziere. O normă în sensul că creditorul este obligat să se adreseze executorului cu cererea de calculare a dobînzii de intîrziere doar după data achitării integrale a sumei indicate în titlu va cauza următoarea evoluție a evenimentelor: Debitorii de la care se va dispune încasarea unor sume mari de bani, vor achita în zeci de ani suma de bază (întrucît creditorul nu va fi în măsură să solicite calcularea dobînzii de intîrziere), lăsînd neachitată în ultimii 3 ani o sumă derizorie (ex. 10 lei). Astfel, potrivit apărării debitorilor, executorul nu va fi în drept să-i calculeze dobînda de intîrziere decît din suma rămasă neachitată (10 lei). Norma propusă o considerăm abuzivă. Art. 145 Cod de executare se referă la categoriile de creanțe, stabilind 3 categorii de creanțe, astfel încît prevederile articolului dat se i-au în considerație la distribuirea sumelor realizate în faza de executare, încît potrivit art. 144 CE, creanțele fiecărei categorii ulterioare se satisfac după ce au fost satisfăcute creanțele categoriei anterioare. Potrivit art. 145 alin. (5) a Codului de executare, <i>“Sumele calculate de executorul judecătoresc în condițiile art. 24 din prezentul cod se vor plăti în ultimul rînd”</i>. Prin urmare, sumele ar putea fi calculate mai devreme, dar achitate în ultimul rînd potrivit normei legale indicate.
15	Articolul 24¹	Considerăm că acceptarea introducerii acestui articol are potențial de a crea coliziuni legislative. Ținînd cont de faptul că între relațiile dintre debitor și creditor gajist mai apare executorul care trebuie să execute silit un document executoriu, deoarece debitorul nu o face benevol, relația dată este reglementată prioritar de Codul de executare. Gajul este o grevare asupra bunului, iar potrivit art. 132 prețul bunurilor scoase la licitație va fi cu 20% mai mic decît prețul indicat în raportul de evaluare. Prin urmare, nu poate un bun grevat cu gaj să fie scos la licitație cu un preț mai mare decît cel indicat la art. 132 Cod de executare, deoarece executorii ar fi restrînși să acționeze „în interesele debitorului” sau „în interesul major al debitorului” potrivit legilor enunțate. Procedura de executare ar trebui să fie certă pentru executor, dar nu să dea posibilitate debitorului să conteste orice act din motiv că nu este în conformitate cu interesele acestuia (a se vedea art. 75, alin. (2) a Legii cu privire la gaj și art. 34, alin (2) a Legii cu privire la ipotecă).
16	Articolul 27, alin. (7)	Se sugerează substituirea cuvîntului „solicitantul” cu cuvîntul „reclamantul”.
17	Articolul 27, alin. (10)	Se propune substituirea sintagmei „persoanei interesate” cu „reclamant / reprezentantul reclamantului”.
18	Articolul 79, alin. (1), lit. b)	Se recomandă să fie impusă depunerea cauțiunii și în cazul indicat la lit. b), alin (1), art. 79 din proiectul de modificare, precum se indică și la lit. c). Acesta este un caz-model care permite debitorilor să suspende executarea, pînă se examinează cererea de contestare a eliberării titlului executoriu în procedura civilă generală, care durează ani de zile (cu toate căile de atac și respectarea dreptului la apărare).
19	Articolul 80, alin. (5)	În condițiile în care procedura de executare reprezintă o povară financiară costisitoare, considerăm că taxa de primire a cauțiunii propusă

		de către autor este una exagerat de mare. Suplimentar, nu este clară baza de calcul a taxei respective.
20	Articolul 100, alin. (1)	Se sugerează reformularea sintagmei „însoțit de extrasele de evidență financiară” într-o structură mai clară în care ar fi enumerate exhaustiv documentele ce necesită a fi prezentate. Suplimentar, redacția propusă de autor contravine normelor de tehnică legislativă potrivit Legii nr. 780/2001 și nici nu este echitabilă, or impune prezentarea încă a unui document, față de calculul datoriei, fără a aduce plusvaloare.
21	Articolul 161, alin. (3)	Considerăm că propunerea de a institui o taxă de stat adițională este în măsură de a îngreuna accesul la justiție. Suplimentar, acest fapt este în contradicție cu politica de ușurare a poverii administrative. De asemenea, nu este clar cine va suporta povara restituirii cheltuielilor de judecată în acest caz, odată ce executorul judecătoresc se eschivează de la faptul, de a fi parte în proces, iar contestarea actelor acestuia se face ca urmare a greșelilor admise sau a neexecutării intenționate a unor acțiuni de către acesta.
<i>Adițional, propunem următoarele amendamente la Codul de executare, Legea nr. 443, din 24.12.2004</i>		
22	Articolul 16, alin. (1)	Se sugerează includerea în cadrul proiectului de lege vizat, modificarea art. 16 din Codul de executare, pledînd pentru majorarea termenului de perimare pînă la 10 ani. Argumentare: În opinia noastră, termenul de trei ani încurajează debitorii rău platnici de a nu executa un titlu executoriu, așteptînd expirarea termenului de prescripție al acestuia. Suplimentar, acest termen este de natură de a crește riscul de neonorare a obligațiilor debitorului insolubil. Această recomandare se conține în Proiectul Cadrului Comun de Referință ¹ , sincronizîndu-se cu practica țărilor membre a Uniunii Europene. Mai multe detalii privind practica europeană, puteți găsi în Anexa 2.
23	Articolul 38, alin. (4)	Se propune excluderea lit. b), e) și f) din alineatul (4), articolul 38. Argumentare: În opinia noastră, obligația de executare silită este una de rezultat, deci onorariul este datorat executorului judecătoresc în funcție de rezultat și nu în funcție de efort. Încasarea onorariului în lipsa rezultatului este, de fapt, o îmbogățire fără justă cauză, contrar normelor existente. Suplimentar, considerăm că nu este echitabil față de un debitor de bună credință care dorește și își onorează obligațiile să fie încasate careva onorarii de executare. O executare benevolă nu trebuie să presupună încasarea unui onorariu, în special avînd în vedere că legea permite încasarea cheltuielilor și spezelor pe care le-a suportat un executor judecătoresc pentru a emite încheierea (speze de executare,

¹Draft Common Frame of Reference, 2008; Section 2:Periods of prescription and their commencement, pg. 271.

		taxele de intentare și de arhivare a dosarului de executare).
24	Articolul 72, alin. (1)	Se recomandă redactarea art. 72, alin. (1), pentru a permite transferul competenței de dare în căutare a debitorului către executorul judecătoresc. Argumentare: Considerăm că întru eficientizarea procesului de executare a documentelor executorii de către executorii judecătorești, decizia de dare în căutare a debitorului și a bunurilor acestuia ar trebui să fie în competența executorului judecătoresc și nu a instanței de judecată.
25	Articolul 89, lit. g)	Se recomandă excluderea art. 89, lit. g) din Codul de executare, din considerentul că noțiunea de „obiecte necesare debitorului pentru a-și continua exercitarea profesiei” este vagă și ambiguă. Adițional, conform p. 15 din Hotărîrea Plenului CSJ nr. 1/2014 se stipulează că astfel de bunuri nu pot fi gajate.
26	Articolul 163, alin. (1)	Se propune analiza oportunității de reintroducere a prevederii ce ar oferi posibilitatea de a contesta actele emise de către executorul judecătoresc față de ultimul. Prin păstrarea formulei existente la moment se încalcă prevederile art. 4, 7, 20, 26 și 53 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale din 04.11.1950, precum și fac imposibilă aplicarea prevederilor art. 9, coroborate cu prevederile art. 161, alin. (1) din Codul de executare. Astfel, conform prevederilor art. 21 din Codul de executare, executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor de executare. Iar în conformitate cu prevederile art. 2 din Legea privind executorii judecătorești, executorul judecătoresc este persoana fizică competentă de a îndeplini activități de interes public, prevăzute de legislația în vigoare și este exponentul puterii de stat. De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 3 din Legea privind executorii judecătorești, coroborate cu prevederile art. 8 și art. 23 din Codul de executare, în activitatea sa executorul judecătoresc emite acte, cu caracter obligatoriu, neexecutarea cărora atrage după sine aplicarea unor sancțiuni. Prin urmare, actele emise de executorul judecătoresc sînt niște acte normative cu caracter individual, emise de un exponent al puterii statului, care prescriu sau impun persoanelor fizice/juridice anumite obligațiuni, nerespectarea cărora atrage după sine aplicarea unor sancțiuni. Totodată, nu se poate de garantat cu certitudine faptul, că executorul judecătoresc, emițînd aceste acte, va respecta întru totul prevederile actelor normative în vigoare (greșeală tehnică sau eroare umană, etc.) și nu va aduce atingere drepturilor și intereselor persoanelor. Reieșind din aceste circumstanțe, s-a prevăzut în art. 9 și art. 161, alin. (1) din Codul de executare posibilitatea contestării actelor executorului judecătoresc de către persoanele ale căror drepturi și interese au fost lezate (părți la procedura de executare, inclusiv persoane terțe).

		Astfel, reieșind din cele menționate mai sus rezultă, că prevederile art. 163, alin. (1) din Codul de executare, care stipulează în mod expres înaintarea cererii privind contestarea actelor executorului judecătoresc doar împotriva debitorului sau creditorului și invitarea executorului judecătoresc doar pentru a da explicații referitor la actele contestate, sînt niște prevederi inaplicabile. Acest raționament se confirmă prin următoarele argumente: a) esența cererii de adresare în instanța de judecată este indicarea persoanei care este învinuită, că a lezat drepturile și interesele altei persoane și argumentarea pretențiilor. Prin urmare, înaintarea cererii de contestare a actelor executorului judecătoresc împotriva debitorului / creditorului prezumă faptul, că debitorul / creditorul a încălcat drepturile și / sau interesele cuiva prin emiterea actului contestat, dar nu executorul judecătoresc, ceea ce este o absurditate. Mai ales, că substituirea executorului judecătoresc cu debitorul / creditorul la rîndul său conduce la situația încălcării prevederilor art. 21 din Codul de executare și a prevederilor art. 2 din Legea privind executorii judecătorești, care în mod expres stipulează, că executorul judecătoresc este unica persoană abilitată cu dreptul de a efectua executarea silită și doar el este exponentul puterii statului și mai mult nimeni altcineva; b) există situații, cînd prevederile art. 163, alin. (1) din Codul de executare nu pot fi aplicate în nici o formă, cum ar fi de exemplu situațiile cînd se contestă actele executorului judecătoresc în cadrul procedurii de încasare a taxei de stat sau în cazul contestării actelor executorului judecătoresc privind calcularea și încasarea onorariilor pentru executarea silită. Prin urmare, rezultă, că astfel de documente nu pot fi supuse contestării, fapt care contravine prevederilor art. 9 și 161, alin. (1) din Codul de executare, coroborate cu prevederile art. 4, 7, 20, 26 și 53 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale din 04.11.1950.

Tabel 1: Practica europeană privind termenul general de prescripție a documentelor executorii

Țara	Termenul de valabilitate a documentului executoriu (ani)
Austria	10
Belgia	3
Cipru	6
Danemarca	10
Estonia	10
Franța	10
Germania	30
Grecia	1
Irlanda	12
Letonia	10
Lituania	10
Olanda	20
Polonia	Perioadă nedeterminată
România	3
Slovacia	Perioadă nedeterminată
Slovenia	Perioadă nedeterminată
Suedia	Perioadă nedeterminată
Spania	Perioadă nedeterminată
Ungaria	5

Sursa: Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială